

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено
на засіданні кафедри
фінансів, обліку і аудиту
прот. № 1 від 5.10.2022 р.

СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ
СИЛАБУС
2022/ 2023 навч. рік

Галузь знань	– 07 «Управління і адміністрування»
Спеціальність	– 072 «Фінанси, банківська справа і страхування»
Освітня програма	– Управління фінансами, банківська справа і страхування
Освітній рівень	– другий (магістр)
Кількість кредитів ЄКТС	– 3
Семестр	- 2

Спікер курсу – Стешенко Олена Дамирівна (канд. економ. наук, доцент)
Контакти: 38 (057) 730-10-94, e-mail: steshenkoed@kart.edu.ua

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua/>

Веб сторінка курсу: <http://do.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://lib.kart.edu.ua/>

Страховий менеджмент орієнтований на забезпечення ефективного функціонування страхових організацій в ринкових умовах. Його головною метою є створення ефективної страхової компанії та, за необхідності, її коригування так, щоб вона відповідала мінливим завданням й обставинам сучасного страхового ринку.

Курс «Страховий менеджмент» дуже широкий і вартий уваги. Адже для того, щоб визначити надійність страхової компанії, потрібно детально вивчити її фінансові показники (розмір статутного фонду, обсяг страхових резервів, рівень виплат тощо), походження і «родовід», відгуки про роботу компанії і багато іншого.

Для простого громадянина, який ніколи не був пов'язаний з страхуванням і не має спеціальної фінансової чи економічної освіти – це є не простим завданням

(https://bankchart.com.ua/finansoviy_gid/strahuvannya/statti/yak_obrati_kraschu_s_trahovu_kom_paniyu_2019).

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів знань з підготовки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній і гармонізацію фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхових компаній, посередників та держави.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

Заплановані загальні компетентності (ЗК), спеціальні (фахові) компетентності (СК), результатами навчання (ПР):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності страхових компаній.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері страхування.

СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері страхування.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері страхування.

СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері страхування.

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері страхування.

ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування.

ПР06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПР07. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері страхування та управляти ними.

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері страхування.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Страховий менеджмент – навчальна дисципліна, що вивчає інструментарій економічного обтрунтування й прийняття управлінських рішень у діяльності страхової компанії.

Функціонування дієвої системи страхового захисту майнових інтересів громадян, суб'єктів підприємницької діяльності та держави відіграє важливу роль у підтримці макроекономічної та соціальної стабільності суспільства. Передача ризиків страховій компанії дозволяє споживачам страхових послуг усунувати наслідки непередбачених збитків за незначну плату. Саме тому підвищення ролі страхової галузі, відродження її суспільно-корисної функції має важливе значення для сталого розвитку України.

Фахівець у сфері фінансів, банківської справи та страхування повинен мати не лише глибокий рівень обізнаності з теорії і практики страхування, високу страхову культуру споживача, але й систематизовані знання з питань організації страхового менеджменту, а також достатній рівень умінь і навичок із прийняття і реалізації управлінських рішень у сфері страхового бізнесу.

Діяльність страхових компаній має свою специфіку організації та управління, зокрема щодо виконання вимог до забезпечення платоспроможності, формування страхових резервів. Перманентні зміни

економічних умов та вимог законодавства, політична нестабільність вимагає від майбутніх менеджерів страхових компаній здатності швидко орієнтуватись у мінливому середовищі, адекватно реагувати на виникаючі проблеми та приймати ефективні рішення.

Організація навчання

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних модулів. Супроводжується навчальним матеріалом, презентаціями та груповими (індивідуальними) завданнями.

Тематичний план дисципліни складається з двох модулів; трьох змістових модулів, кожен з яких містить опорний конспект лекцій, плани практичних занять, завдання для організації самостійної роботи. Вивчення кожного модулю закінчується виконанням модульного завдання, яке містить тести за темами курсу, що дає змогу перевірити ступінь засвоєння студентами теоретичних і практичних аспектів страхового менеджменту. Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, статистичними матеріалами.

Теми курсу

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Теоретико-організаційні засади страхового менеджменту

Тема 1. Загальна характеристика страхового менеджменту.

Необхідність і сутність страхового менеджменту. Цілі і завдання страхового менеджменту.

Тема 2. Організація, планування, контроль страхової діяльності і органи управління страховою компанією.

Основні організаційно-правові форми здійснення страхової діяльності в Україні. Процес створення страхової компанії. Основні типи організаційних структур управління страхової компанії, їх переваги та недоліки.

Змістовий модуль 2. Управління окремими ресурсами страхової організації.

Тема 3. Управління персоналом страхової організації.

Кадрове забезпечення страхової компанії. Класифікація персоналу страхової компанії. Поняття ефективного управління в страхових компаніях.

Тема 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту.

Комунікації в сучасній страховій організації: сутність, елементи й етапи комунікаційного процесу. Класифікація комунікацій та інформації. Основні елементи комунікаційного процесу.

Модуль 2

Змістовий модуль 3. Управління окремими напрямками діяльності страхової організації.

Тема 5. Управління маркетинговою діяльністю страхової організації.

Сутність та складові страхового маркетингу. Страховий продукт як основний елемент маркетингового комплексу. Завдання та функції служби маркетингу страхової компанії.

Тема 6. Управління фінансовою діяльністю, фінансовою надійністю та платоспроможністю страхової організації.

Сутність та функції фінансового менеджменту страхової компанії. Управління інвестиційним портфелем страхової компанії. Управління платоспроможністю страховика, формуванням та використанням прибутку.

Тема 7. Управління ризиками страхової діяльності

Визначення поняття «менеджмент ризиків страхової діяльності», його мета і зміст. Особливості ідентифікації й оцінювання ризиків страхової діяльності. Організаційно-технічні та фінансово-договірні способи управління ризиками. Повний цикл управління ризиками і особливості основних етапів його застосування

Тема 8. Врегулювання страхових претензій.

Служба урегулювання претензій, її завдання та місце в страховій компанії. Спеціальні види урегулювання страхових претензій.

Схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Запрошені лектори	
	Довідковий матеріал	
	Обговорення в аудиторії	
	Кейс-завдання	
	Групові завдання	
	Розрахункова робота	
	Презентації за темами	
	Іспит	

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, навчальний посібник, лекційні матеріали, завдання та правила оцінювання курсу).

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати підчас підготовки для обговорення в аудиторії. Зокрема:

1 <http://lib.kart.edu.ua/> (Електронний портал бібліотеки УкрДУЗТ)

- 2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України (ua));
- 3 <http://minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів України);
- 4 <http://forsnsurer.com> (Страховання в Україні);
- 6 <http://mtsbu.ua> (МТСБУ)
- 7 <http://uainsur.com/> (Ліга страхових організацій України)

Найбільш складні аспекти курсу обговорюються **на форумі** [finance.ua](https://forum.finance.ua) [https://forum.finance.ua/](https://forum.finance.ua) у розділі страхування.

Сфера реалізації набутих знань і вмінь в майбутній професії

Знання та вміння, набуті при вивченні даної дисципліни, можуть бути використані випускниками на посадах менеджерів у страхових і перестрахових організаціях, андерайтерів, актуаріїв, фінансових аналітиків, фінансових консультантів, експертів, економістів, ризик-менеджерів, держслужбовців профільних установ, науковців.

Правила оцінювання

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування: іспит.

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ. Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання. Принцип формування оцінки за модуль у складі залікових кредитів I і II за 100-бальною шкалою показано у таблиці, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження.

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав змістовий модуль), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана відповідно до встановленого терміну.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		1 семестр
Активність на заняттях (лекціях, практичних)		до 5
Ведення опорного конспекту лекцій, конспекту першоджерел		до 5
Опрацювання лекційного матеріалу, відвідування консультацій		до 5
Виконання письмових контрольних робіт, експрес-контроль		до 20
Виконання індивідуальних науково-дослідних завдань (зокрема, типових кейсів)		15
Виконання та захист в строк самостійних робіт		10
Підсумок		60

Визначення назви за державною шкалою (оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній діяльності, роботі конференцій, студентських наукових гуртках, підготовці публікацій, а також були переможцями, призерами та учасниками олімпіад з навчальних дисциплін, спеціальності, наукових конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали (до 15 балів).

Команда викладачів

Стешенко Олена Дамирівна (<http://kart.edu.ua/pro-kafedru-f-ua/kolektivkafedrifuu/steshenko-f-ua>) – спікер з питань страхування в УкрДУЗТ. Кандидат економічних наук з 2001 року. Дисертацію захистила у 2000 році у спеціалізованій вченій раді при Харківському національному університеті В.Н. Каразіна Міністерства освіти і науки України 08.02.03 – «Організація управління, планування і регулювання економікою». Доцент кафедри фінансів з 2003 р. Напрямок наукової діяльності: удосконалення механізму страхування підприємницьких ризиків. Автор понад 100 наукових праць.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>